

Media ja lehdistö

Unionin yleinen tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 125/21
Luxemburgissa 14.7.2021

Tuomio asiassa T-677/20
Ryanair ja Laudamotion v. komissio (Austrian Airlines; Covid-19)

Unionin yleinen tuomioistuin vahvistaa, että tuki, jonka Itävalta on myöntänyt Austrian Airlinesille sen lentojen peruuttamisesta tai lentoaikataulujen muutoksista covid-19-pandemian vuoksi aiheutuneiden vahinkojen korvaamiseen, soveltuu sisämarkkinoille

Koska kyseinen tuki on vähennetty Saksan Lufthansa-konsernille, johon myös Austrian Airlines kuuluu, tässä samassa tilanteessa myöntämistä avustuksista, se ei merkitse liiallista korvausta kyseiselle konsernille

Itävallan tasavalta ilmoitti vuoden 2020 kesäkuussa Euroopan komissiolle Austrian Airlines AG -lentoyhtiön (jäljempänä AUA) hyväksi toteutettavasta yksittäisestä tukitoimenpiteestä. Ilmoitetulla tuella, joka toteutetaan 150 miljoonan euron suuruisena avustukseksi vaihdettavana pääomallainana (jäljempänä kyseessä oleva toimenpide), pyrittiin korvaamaan AUA:lle vahingot, jotka ovat aiheutuneet sen lentojen peruuttamisesta tai lentoaikataulujen muutoksista covid-19-pandemian yhteydessä käyttöön otettujen matkustamisrajoitusten ja muiden sulkutoimien seurauksena.

AUA kuuluu Lufthansa-konserniin, jonka johdossa on emoyhtiö Deutsche Lufthansa AG (jäljempänä DLH). Komissio oli jo hyväksynyt vuoden 2020 maaliskuun ja kesäkuun välisenä aikana Lufthansa-konsernin yritysten hyväksi erilaisia tukitoimenpiteitä, joihin kuuluivat muun muassa 1) Saksan liittotasavallan Saksan tukiohjelmasta, joka on otettu käyttöön sellaisten kaikkien talouden alojen yritysten tukemiseksi, jotka tarvitsevat likviditeettiä toiminnassaan Saksassa, DLH:lle myöntämä 80 prosentin suuruinen valtiontakaus 3 miljardin euron suuruiselle lainalle (jäljempänä Saksan laina),¹ 2) Itävallan tasavallan Itävallan tukiohjelmasta, jolla on tarkoitus tukea taloutta tämänhetkessä covid-19-epidemiassa, AUA:lle myöntämä 90 prosentin suuruinen valtiontakaus 300 miljoonan euron suuruiselle liikepankkien konsortion myöntämälle lainalle (jäljempänä Itävallan laina),² ja 3) yksittäinen 6 miljardin euron suuruinen tuki, jonka Saksan liittotasavalta on myöntänyt DLH:lle. Viimeksi mainittu tukitoimenpide on hyväksytty 25.6.2020 annetulla komission päätöksellä (jäljempänä Lufthansa-päätös).³

Komissio katsoi 6.7.2020 annetussa päätöksessä, että kyseessä oleva toimenpide on SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, joka soveltuu kuitenkin sisämarkkinoille SEUT 107 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla⁴ (jäljempänä riidanalainen päätös). Viimeksi mainitun määräyksen mukaan sisämarkkinoille soveltuu tuki luonnonmullistusten tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttaman vahingon korvaamiseksi.

Lentoyhtiöt Ryanair ja Laudamotion ovat nostaneet kanteen, jossa vaaditaan riidanalaisen päätöksen kumoamista ja jonka unionin yleisen tuomioistuimen laajennettu kymmenes jaosto

¹ Hyväksytty 22.3.2020 annetulla päätöksellä SA.56714 (2020/N) – Saksa – Covid-19-toimenpiteet.

² Hyväksytty 17.4.2020 annetulla päätöksellä SA.56981 (2020/N) – Itävalta – Valtiontukitoimenpiteille talouden tukemiseksi tämänhetkessä covid-19-epidemiassa annettuihin tilapäisiin puitteisiin perustuva siltalainoja koskeva Itävallan vakuusjärjestelmä –, sellaisena kuin se on muutettuna 9.6.2020 annetulla päätöksellä SA.57520 (2020/N) – Itävalta – Itävallan kriisintorjuntatoimenpiteet – Covid-19: Austria Wirtschaftsservice GmbH:n (aws) antamat vakuudet suuryrityksille vuoden 1977 vakuuslain perusteella – Tukiohjelman SA.56981 (2020/N) muutos.

³ 25.6.2020 annettu päätös SA.57153 (2020/N) – Saksa – Covid-19 – Tuki Lufthansalle.

⁴ Valtiontuesta SA.57539 (2020/N) – Itävalta – Covid 19 – Tuki Austrian Airlinesin hyväksi – annettu päätös C(2020) 4684 final.

kuitenkin hylkää. Unionin yleinen tuomioistuin esittää tuomiossaan täsmennyksiä SEUT 107 artiklan 2 kohdan b alakohdan soveltamiseen sellaiseen yksittäiseen tukeen, joka on toteutettu covid-19-pandemian seurausten vaikutuksiin reagoimiseksi, kun kyseinen tuki on osa useita tuensaajan ja sen konsernin, johon se kuuluu, hyväksi toteutettuja toimenpiteitä ⁵.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

Ryanair ja Laudamotion väittivät kumoamiskanteensa tueksi muun muassa, ettei komissio ollut tutkinut kaikkia Lufthansa-konsernin yhtiöiden hyväksi toteutettuja tukitoimenpiteitä eikä niiden välistä yhteen nivoutumista.

Unionin yleinen tuomioistuin toteaa tältä osin aluksi, että komissio oli täsmentänyt, että kyseessä oleva toimenpide on osa AUA:n hyväksi toteutettuja yhteensä 600 miljoonan euron suuruisia rahoituspuitteita, jotka muodostuvat kyseessä olevan toimenpiteen lisäksi emoyhtiö DLH:lta saadusta 150 miljoonan euron suuruisesta panoksesta omaan pääomaan (jäljempänä DLH:n pääomanlisäys) ja 300 miljoonan euron suuruisesta Itävallan lainasta. Komissio oli muistuttanut lisäksi, että sen Lufthansa-päätöksen mukaan DLH saattoi käyttää Saksan liittotasavallan sille myöntämää 6 miljardin euron suuruisia tukia tukeakseen muita Lufthansa-konsernin yhtiöitä, joilla ei ollut rahoitusvaikeuksia 31.12.2019 ja joihin myös AUA kuului.

Unionin yleinen tuomioistuin huomauttaa tämän jälkeen, että komissio oli jo ottanut huomioon kaikki Lufthansa-konserniin kuuluvien yhtiöiden, ja myös AUA:n, hyväksi toteutetut tukitoimenpiteet ja niiden välisen yhteen nivoutumisen kaksi viikkoa riidanalaista päätöstä aikaisemmin annettussa Lufthansa-päätöksessä, joka on asiayhteyteen liittyvä seikka, joka on otettava huomioon nyt käsiteltävässä tapauksessa. Unionin yleinen tuomioistuin korostaa tältä osin, että kaikkien Lufthansa-konsernin yhtiöiden hyväksi toteutettujen tai suunniteltujen lisätukitoimenpiteiden oli katsottu olevan rajattu vähimmäismäärään, joka tarvitaan Lufthansa-konsernin pääomarakenteen palauttamiseksi ja kyseisen konsernin elinkelpoisuuden varmistamiseksi.

Unionin yleinen tuomioistuin muistuttaa lisäksi, että koska muiden valtioiden myöntämä tuki Lufthansa-konsernin yhtiöille vähennettiin tapauksesta riippuen joko Lufthansa-päätöksen kohteena olevan tuen määrästä tai Saksan lainasta, komissio oli katsonut mainitussa päätöksessä, ettei mitään liiallisen korvauksen vaaraa ollut olemassa. Kaikkiin kyseisen konsernin hyväksi toteutettuihin toimenpiteisiin sovellettavan vähennysmekanismin nojalla Saksan liittotasavallan koko Lufthansa-konsernille kokonaisuudessaan myöntämästä tuesta vähennetään näet muiden valtioiden kyseisen konsernin jollekin tietylle yhtiölle myöntämien tukien määrä, joten kokonaismäärä, jonka mainittu konserni saa, pysyy samana.

Unionin yleinen tuomioistuin vahvistaa lopuksi DLH:n pääomanlisäyksen osalta, että vaikka kyseisen pääomanlisäyksen määrä olisi tarkoitus ottaa Lufthansa-päätöksen kohteena olevasta tuesta, se olisi joka tapauksessa tukea, joka on jo hyväksytty kyseisessä päätöksessä.

Kaikkien näiden huomioiden perusteella unionin yleinen tuomioistuin vahvistaa, että toisin kuin Ryanair ja Laudamotion väittivät, **komissio on tutkinut paitsi kaikki Lufthansa-konsernin yhtiöiden hyväksi toteutetut tukitoimenpiteet myös niiden välisen yhteen nivoutumisen.**

Kun otetaan huomioon kaikkiin Lufthansa-ryhmän hyväksi toteutettuihin toimenpiteisiin sovellettava vähennysmekanismi, unionin yleinen tuomioistuin pääättelee lisäksi, ettei ole mitään konkreettista vaaraa siitä, että AUA:n hyväksi toteutettu kyseessä oleva toimenpide voisi hyödyttää myös muita Lufthansa-konsernin yhtiöitä.

⁵ On huomattava, että 14.4.2021 antamissaan tuomioissa Ryanair v. komissio (SAS, Tanska; Covid-19) ([T-378/20](#)) ja Ryanair v. komissio (SAS, Ruotsi; Covid-19) ([T-379/20](#)) (ks. myös lehdistötiedote [nro 52/21](#)) sekä 9.6.2021 antamissaan tuomioissa Ryanair v. komissio (Condor; Covid-19) ([T-665/20](#)) (ks. myös lehdistötiedote [nro 98/21](#)), unionin yleinen tuomioistuin tutki SEUT 107 artiklan 2 kohdan b alakohdan soveltamista kolmeen erilliseen yksittäiseen tukitoimenpiteeseen, jotka oli toteutettu covid-19-pandemian seurausten vaikutuksiin reagoimiseksi.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää myös väitteen, joka koskee vaaraa siitä, että AUA voisi saada DLH:lta tukea, joka ylittää DLH:n pääomanlisäyksen. Unionin yleinen tuomioistuin huomauttaa tältä osin yhtäältä, että se, että DLH mahdollisesti siirtää hypoteettisesti AUA:lle ylimääräistä likviditeettiä, perustuisi joka tapauksessa komission jo hyväksymään tukitoimenpiteeseen, erityisesti Lufthansa-päätöksellä hyväksyttyyn tukeen. Se korostaa toisaalta, että Saksan laina ja Lufthansa-päätöksen kohteena oleva tuki perustuvat SEUT 107 artiklan 3 kohdan b alakohtaan, joten niiden tarkoituksena ei ole kattaa samoja tukikelpoisia kustannuksia kuin kyseessä olevalla toimenpiteellä, joka puolestaan perustuu SEUT 107 artiklan 2 kohdan b alakohtaan. Käyttöön otetun vähennysmekanismin avulla voitaisiin joka tapauksessa välttää myös tässä yhteydessä liiallisen korvauksen vaara.

Unionin yleinen tuomioistuin täsmentää tämän jälkeen, että siltä osin kuin kyseessä olevalla toimenpiteellä käyttöön otettu AUA:n ja muiden Itävallassa toimivien lentoyhtiöiden erilainen kohtelu voitaisiin rinnastaa syrjintään, erilainen kohtelu oli perusteltua käsiteltävän asian olosuhteissa. Kun näet otetaan huomioon erityisesti se, että AUA:lla on keskeinen rooli Itävallan lentoliikenteessä, erilainen kohtelu sen hyväksi soveltuu covid-19-pandemian yhteydessä käyttöön otetuista matkustamisrajoituksista ja muista sulkutoimenpiteistä kyseiselle yhtiölle aiheutuneiden vahinkojen korvaamiseen eikä sillä ylitetä sitä, mikä on tarpeellista tämän päämäärän saavuttamiseksi.

Unionin yleinen tuomioistuin huomauttaa palvelujen tarjoamisen vapauden ja sijoittautumisvapauden periaatteiden noudattamisen osalta, ettei palvelujen tarjoamisen vapautta sovelleta sellaisenaan liikenteen alalla, joka kuuluu erityisen oikeudellisen järjestelmän piiriin. Unionin yleinen tuomioistuin toteaa tässä yhteydessä, että kantajat eivät missään tapauksessa osoita, miten se, että kyseessä oleva toimenpide hyödyttää vain AUA:ta, voi saada ne luopumaan sijoittautumasta Itävaltaan tai tarjoamasta palveluja Itävaltasta käsin tai Itävallan suuntaan.

Unionin yleisen tuomioistuimen mukaan komissio ei ollut myöskään tehnyt virhettä arvioidessaan tuen oikeasuhteisuutta etenkin korvattavaa vahinkoa ja tuen määrää laskettaessa. Korvattavan vahingon laskennan osalta komissio oli näet ottanut asianmukaisesti huomioon vahingot, jotka ovat aiheutuneet sitä edeltävällä ajanjaksolla, jolloin AUA:n alukset eivät olleet olleet liikenteessä, koska kyseiset vahingot olivat aiheutuneet Itävallan hallituksen edellyttämistä peruutuksista ja lentoaikataulujen muutoksista. Komissio oli lisäksi laskenut oikein vältetyt kustannukset, jotka oli jätettävä AUA:lle pandemiasta aiheutuneita vahinkoja koskevan arvioinnin ulkopuolelle. Komissiolla ei myöskään ollut velvollisuutta ottaa tätä vahinkoa laskiessaan huomioon muille lentoyhtiöille aiheutuneita vahinkoja. Unionin yleinen tuomioistuin vahvistaa lopuksi tuen määrän laskennan osalta, ettei komissio ollut jättänyt huomioimatta niiden tukitoimenpiteiden kokonaisuutta, jotka saattoivat hyödyttää Lufthansa-konsernia, arvioidessaan kyseessä olevan toimenpiteen oikeasuhteisuutta.

HUOMAUTUS: Unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisusta voidaan oikeuskysymysten osalta valittaa unionin tuomioistuimeen kahden kuukauden ja kymmenen päivän määräajassa ratkaisun tiedoksiantamisesta.

HUOMAUTUS: Kumoamiskanteella pyritään tiettyjen sellaisten unionin toimielinten toimien kumoamiseen, jotka ovat unionin oikeuden vastaisia. Jäsenvaltiot, unionin toimielimet ja yksityiset tahot voivat tietyillä edellytyksillä nostaa kumoamiskanteen unionin tuomioistuimessa tai unionin yleisessä tuomioistuimessa. Jos kanne on perusteltu, toimi kumotaan. Kyseessä olevan toimielimen on täytettävä asianomaisen toimen kumoamisesta mahdollisesti syntynyt oikeudellinen tyhjiö.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin yleistä tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan Curia-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Kuvia tuomion julistamisesta on saatavilla sivustolla [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106